

imajo polne predale samih rokovic. Vojvodinja Somerset jih je imela 2000. Vse angleške dame izdajo na leto 18 milijonov za rokovice.

Kmetijstvo.

Gospodarske razmere v Angliji.

„Ameriški Slovenec“ je priobčil pismo iz Londona znanega ondu živečega Slovenca A. Tomana. Iz tega pisma priobčujemo sledeče:

Bahaško se šopiri Velika Britanija s svojim bogastvom, v Londonu pa vsak dan ljudje gladu umirajo, raz tisoč in tisoč ladij vihra angleški prapor na vseh znanih morjih, pa dobiček podvzetnega kupčijskega duha teče le v žepe nekoliko, vže tako bogatih mož ali društev; veleposestniki, plemeniti lordi, žive v nezaslišani razkošnosti — ko najemniki, kateri jemlje njih zemljišča v „rent“ obračunajo, morajo zapustiti oralo ter vže tako neštevilno množico brezposelnih v mestih povišujejo. Nekoliko tisoč je tukaj neizmerno bogatih — milijoni in milijoni pa žive od danes do jutri.

Le malo kdo poseda tukaj svojo kmetijo, kdor hoče zemljo obdelovati, jo more od „landlorda“ v najem vzeti. Novejši vladni statistični izkazi dokazujejo prav vznemirjajočo rakovo pot, v katero se pomika poljedelstvo na Angleškem. Visoka najemščina na jedni strani, tekmovanje z Ameriko in kolonijami na drugi strani, so vzroki te prikazni.

Kmetijstvo je jedino varna podlaga stanovitne sreče posameznih družin, kakor tudi celih dežel. To je dogmata resnica, — pa kmetovalec more biti posestnik zemlje, katero obdeluje. To na Angleškem ni! Ko bi bil angleški kmetovalec takorekoč priraščen na plast, katera ga redi — potem bi se ne odločil tako hitro zapustiti kmetovanja ter iti v prenapolnjena mesta.

Premožnejši kmetijski najemniki se izseljujejo v kolonije: Avstralijo, Ameriko (Canado) in južno Afriko. Te dežele in tudi Italija (v Aziji) pošiljajo pridelke polja in hleva v materno deželo, Anglijo. Ta zopet naklada z raznovrstnimi izdelki britanske industrije mogočne ladije, katere žene veter ali par v kolonije. Kdo ima dobiček pri tej barantiji? Fabrikant in trgovec — nobeden drugi. Mali poljski najemnik trdo dela, da mu rodi zemlja pridelok, kateri vsled kolonijalne konkurence nima na trgu skoro nobene vrednosti. Zaslužek delavcev v tovarnah je pa tako preračunjen, da zadostuje, ga živega obdržati — pa le tako dolgo, dokler dela. Ako neugodne kupčijske razmere upihnejo ognja, potem čaka delavca stradanje, ali če mu je osoda mila „workinghouse“. Trdil bi torej lahko, da so kolonije angleškega ljudstva v kletstvo, ne pa v blagoslov.

Prebivalstvo Zjedinjenih kraljestev šteje okoli 40 milijonov, angleške kolonije pa obljdujejo 360 milijonov. Da nerazvito stanje teh posestev v industrijalnem oziru daje kupčiji in obrtniki obilo posla, je nedvomljivo. Pa

stroji, kateri ne potrebujejo ne jedi, ne obleke so ustanu vsa naročila izvršiti, ter tako neizmerno tovarnarje bogate. Narod, ljudstvo nima nič od tega — vse le po jedini. Srednjega stanu tukaj ni, berač ali pa bogatin.

Čast, moč vlade angleške kolonije povišujejo in tudi nekoliko tisoč prebivalcev bogate — pa ljudstvu so ta posestva le v nesrečo. Čuden je res ta izrek koncem 19. stoletja. Vlada in ljudstvo — dva različna pomena! Človek bi mogel misliti, da je to vse eno in eno obsega drugo. E, kaj še!

Kmetijske raznoterosti.

Dne 27. in 28. decembra 1895. l. vršile so se na tukajšni podkovski šoli običajne skušnje pred izpraševalno komisijo, kateri je načeloval vodja dr. vit. Bleiweis-Trsteniški, izpraševalca bila sta c. kr. okr. živinozdravnik A. Folakovsky in učitelj E. Šlegel. Kovačev brez šole prišlo je 22, in sicer 14 Kranjcev, 8 Štajercev. Prvikrat prišlo je k skušnji 18 kovačev, 4 ponavljalo je skušnjo, ker so bili lansko leto pri skušnji propadli. 19 kovačev naredilo je skušnjo z povoljnim vspehom, eden kovač je med skušnjo odstopil ter hoče priti v šolo, 2 kovača sta propadla in morata skušnjo ponavljati. Učencev podkovske šole bilo je sedem, šest Krajncev, eden Goričan. Vsi imeli so podpore, Goričan, ki je bil celo leto v šoli, imel je štipendij od dež odbora goriškega. V podkovstvu so bili vsi učenci dobro izvežbani in so dobili diplome, iz mesogledstva naredilo je skušnjo šest učencev, in sicer 5 kovačev in eden poljedelec iz goriškega. Dva učenca nista bila izprašana, ker nista znala dovolj brati in pisati. Po vspehu skušnje vrste se učenci tako le: Mencinger Fran iz Mengša, okraja kamniškega in Suhadolnik Ivan iz Stare Vrhlike sta dobila red „prav dobro“. Makuc Jožef Ciril iz Pevme na Goriškem, Križman Pavel iz Čateža, okraja krškega, Zupanec Mihael iz Vogelja, okraja kranjskega, Delak Alojzij iz Senožeč, okraja postonjskega in Kastelic Fran iz Dobropolja, okraja postojnskega so dobili red „dobro“. Isti red iz mesogledstva dobil je poljedelec Makuc Štefan iz Pevme na Goriškem.

Konjsko meso. V nekem berlinskem časniku je objavil grof H. Beringer obširen članek o konjskem mesu kot hrani. Priporoča prebivalcem konjsko meso in med drugim pravi: Čisto neutemeljen, da aboten je predsodek, kateri dozda večini ljudi brani, da ne jedó konjskega mesa. Nihče gotovo ne ve in ne zna si razjasniti, zakaj prav za prav mu ne tekne konjsko meso. Nasproti pa vsak ve in trdi, da je konj najsnažnejša žival in da je izmed vse domače živine, kar se tiče živeža, najbolj izbirčen. Konj je le dobro, zdravo krmo ter pije le čisto vodo; konj bi rajše od lakote poginil, predno bi snedel razne na pol zgnjile reči, katere se včasih predlagajo goveji živini in svinjam. Med konjskim in med govejim mesom je, le majhen razloček, tako, da se včasih kot goveje rabi ter vživa. Navede smo že vsi večkrat jedli konjsko meso in jémo večkrat z velikim tekom čisto enako meso od oslov in mul v pristnih laških salamah. To je samo od vzgoje vcepljen predsodek, zakaj da konjskega mesa ne jémo. Enako se je godilo v preteklem stoletju krompirju. Tu je bil vsaj izgovor: ljudje so se krompirja bali. Razširila se je namreč takrat govorica, da krompir napravlja mrzlico, da vničuje svet, kamor se vsadi itd. Toda o kakovosti konjskega mesa ne more biti nobene negotovosti in vendar se iz jedilnega listka iztrebljuje. Se stališča človekoljubja se pa mora obžalovati, da se milijoni ljudij borno preživljajo s krompirjem in drugimi malo redilnimi snovmi, dočim veliko milijonov kil najboljšega in najzdravejšega mesa v zgubo pride. Skušnja in znanstvena razkrojitev je dokazala, da je konjsko meso iz vseh